

Meilah Sources 10

רש"י מסכת חגיגה דף י עמוד ב

שליח עניא מאי עבד - נהי דבעל הבית פטור, דכיון דנזכר - אן סהדי דתו לא ניחא ליה בשליחותיה דהאיך, ומהשתא לאו שלוחו הוא, ומיהא שליח מאי עביד.

רש"י מסכת חגיגה דף י עמוד ב

מידי דהוה - אשאר כל מוציאין מעות הקדש לחולין בשוגג שימעלו - אף זה בשוגג הוציאן, דכיון שביטל המשלח שליחותו - הוה ליה איהו מוציא.

רש"י מסכת קידושין דף נ עמוד א

שליח מעל - ובעל הבית פטור דכיון שנזכר לא שגגה היא גביה ושליח חייב שהוציא מעות הקדש לחולין ואילו לא נזכר בעל הבית הוה רמיא מעילה עליה דאיתרבי שליח למעול שולחו על ידו בריש פירקין/קידושין/ (לעיל דף מב:) אבל השתא דאיפטר בע"ה רמיא מעילה אשליח ככל התורה כולה דאין שליח לדבר עבירה והעושה הוא מתחייב.

תוספות מסכת קידושין דף מב עמוד ב

אמאי מעל נימא אין שליח לדבר עבירה - תימה הא ע"כ מיירי בשוגג דאי במזיד ליכא מעילה דאין מעילה במזיד א"כ יש שליח לדבר עבירה דלא שייך למימר דברי הרב ודברי תלמיד דברי מי שומעים כיון שהוא שוגג דהכי נמי משמע בפ' מרובה (ב"ק דף עט.) דקאמר הרי שגג טלה מן העדר ואמר (ה) לכהן טול טלה זה שהוא שלי או נתנו לכהן לבכורות בנו והראה לו בטלה של חבירו ומסיק דמיד שהוציא או הכהן מרשות בעלים נתחייב הגנב במשיכת הכהן והקשה ר"י התם אמאי חייב הגנב נימא אין שליח לדבר עבירה ותיריך כיון שאין הכהן יודע שהוא בא מגניבה לא שייך למימר דברי מי שומעים ואומר ר"י דהכא מיירי אפי' דנזכר השליח קאמר דמעל בעל הבית והשתא פריך אמאי מעל נימא אין שליח לדבר עבירה דדברי הרב ודברי התלמיד דברי מי שומעים ואף על גב דנזכר השליח מעל בעל הבית כדמוכח במעילה (דף כא.) דתני נזכר בעל הבית ולא נזכר שליח השליח מעל נזכרו שניהם חנוני מעל והטעם לפי דמעילה אינו אלא בשוגג כדפרישית לפיכך מעל אותו שלא נזכר אותו שנזכר מזיד הוא מ"מ דוקא אם נזכרו שניהם הא אם נזכר השליח לבד בעל הבית מעל.

רמב"ם על משנה מסכת מעילה פרק ו משנה ג

[ג] אמרו שניהם לא מעלו, פשוט ממה שקדם, לפי שבעל הבית לא נעשת כל שליחותו, וגם השליח לא שנה כל מה שנאמר לו אלא עשה המקצת ושנה במקצת, ואין באותו המקצת שעשה בו שליחותו שוה פרוטה שאז היה מועל בעל הבית, וגם אין במקצת ששנה בו שוה פרוטה שאז היה מועל השליח, כי פרוטה בלבד נתן לו. ויתר הדברים ברורים.

רמב"ם על משנה מסכת מעילה פרק ו משנה ד

[ד] אמרו שניהם מעלו, במה דברים אמורים בשהיה אותו האתרוג שוה שתי פרוטות ואותו הבגד שוה דינר, אומר תנא קמא הואיל וכבר קנה לו מה שאמר והרי הוא שוה הדמים שנתן לו נעשת שליחותו ומעל בעל הבית. וכן מעל השליח שגם הוא נשתמש מדעתו בשוה פרוטה. ור' יהודה אומר לא נעשת שליחותו לפי שאלו קנה לו אתרוג בשתי פרוטות כפי שנתן לו כי אז היה שוה ארבע פרוטות והיה כפלים מזה שהביא לו בלי ספק וזהו ענין אמרו והבאת לי קטן ורע. וכך הוא אומר בבגד. וכבר בארנו כי דינר זהב עשרים וחמשה דינרין של כסף והם ששה סלעים בקירוב. וחלק ר' יהודה בדבר שאפשר לומר בו גדול וקטון, אבל אם אמר לו דרך משל קנה לי במעה בטנים וקנה לו בחצי מעה בטנים ובחצי מעה דבר אחר שניהם מעלו, ובתנאי שיביא מן הבטנים בחצי מעה מה ששוה מעה כמו שקדם. ואין הלכה כר' יהודה.

רש"י מסכת כתובות דף צט עמוד א

דא"ל אי אייתית לי בשית כל שכן - דמרוחנא טפי דהוי שוה תרתי סרי סלעים גדולים שהלוקח הרבה ביחד מוזלי גביה טפי.

דיקא נמי - דרע דקאמר ר' יהודה רע בדמים קאמר ובדאייתית ליה שוה שש וטעמא כדאמרן מדקתני מודה בקטנית דהתם לא מצי למימר כל שכן דאי מייתית בדינר זהב היה שוה יותר מכפלים דהוו מוזלי גבך טפי.

רש"י מסכת כתובות דף צט עמוד ב

שהקטנית בסלע - היא קטנית בפרוטה לפי חשבון פרוטות בסלע דמשום דזבין טפי לא מוזלי גביה כדמסיים ואזיל באתרא דמזבני בכני.

כנא כנא בפרוטה - אם אתה חפץ יותר שלח עוד וקח ואם רישא חלוק רע ממש קאמר שאינה שוה אלא שלש ודכוותה גבי קטנית דא"ל הבא לי בסלע פולין והביא לו בחצי סלע כשוה חצי סלע ובחצי סלע אחר הביא לו מין אחר אמאי מעל בעל הבית לימא ליה לשוה סלע הייתי צריך פולין.

בשומא - באומד.

תוספות מסכת כתובות דף צט עמוד א

כל שכן דהוה שוי תריסר - כן הוא ודאי כפירוש הקונטרס תרתי סרי גדולים יתר מכפלים דהקונה הרבה ביחד מוזלי גביה טפי מהקונה מעט ויש ספרים שכתוב בהן בהדיא דהוה שוה טפי מתרתי סרי ולפיכך לא מעל בעל הבית שהרי העביר על דעתו דמפסיד בעל הבית בכך שאם היה קונה בשש הוה שוה יותר מכפלים והשתא אתי שפיר דבקטנית מעל שאפילו יקנה הרבה ביחד משום הכי לא מוזלי גביה טפי מאילו זבין בפרוטה אבל אם נפרש דחשיב לה מעביר אף על פי שלא היה שוה אלא תרתי סרי בצמצום תימה אם כן בקטנית אמאי מעל דהא פשיטא בקטנית נמי אם נתנו לו תחלה שוה שש בשלש כמו כן בשלש הנשארם היו נותנים לו שוה שש, מ"ר.

חכמת שלמה מסכת כתובות דף צט עמוד ב

בא"ד לימא ליה לשוה סלע הייתי צריך פולין כו' נ"ב פי' ונמצא מעביר על דבריו אף שיכול לקנות עוד סוף סוף לא עביד שליחותו אם לא שהוא רע בדמים וה"נ בחצי סלע קנה כמו בסלע דומיא דשש כו' ודו"ק:

רמב"ם על משנה מסכת מעילה פרק ו משנה ה

[ה] כבר בארנו כמה פעמים כי שלחני הוא "אלצירפי". וחנוני כל בעל חנות כגון הבשמים והנגרין וזולתם. ולפי שעיקר הדין בדיני ממונות המפקיד אצל השלחני מעות שאינן צרוּרין בצרור בקשר משונה או יהא עליהן חותם, לפי שכל שאינן כן נקראין מותרין, יש לו להשתמש בהן כמו שנתבאר בשלישי דמציעאה, יצא מזה שאם מסר מעות של הקדש לשלחני ולא הודיעו שהן הקדש ונשתמש בהן מפני שאינן צרוּרין, הרי זה פטור מן המעילה, וכאלו אותו שהפקידן אצלו אמר לו להשתמש בהן ושליחותו עשה ולפיכך לא מעל, וגם המפקיד לא מעל מפני שלא אמר לו כלום. וכל הדברים ברורים על הדרך שפירשנו. והלכה כר' יהודה.

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף מג עמוד א

משנה. המפקיד מעות אצל שולחני, אם צרוּרין - לא ישתמש בהן, לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן. מותרין - ישתמש בהן, לפיכך אם אבדו חייב באחריותן. אצל בעל הבית, בין צרוּרין ובין מותרין - לא ישתמש בהן, לפיכך אם אבדו אינו חייב באחריותן. חנוני כבעל הבית דברי רבי מאיר, רבי יהודה אומר: חנוני כשולחני.

גמרא. משום דצרוּרין לא ישתמש בהן? - אמר רב אסי אמר רב יהודה: בצרוּרין וחתומין שנו. רב מרי אמר: בקשר משונה. איכא דאמרי, בעי רב מרי: קשר משונה מאי? - תיקו.

מותרין ישתמש בהן כו'. אמר רב הונא: ואפילו נאנסו. - והא אבדו קתני! - כדרבה, דאמר רבה: נגנבו - בלסטין מזויין, אבדו - שטבעה ספינתו בים. ורב נחמן אמר: נאנסו לא. - אמר ליה רבא לרב נחמן: לדידך דאמרת נאנסו לא, אלמא לא הוי שואל עלייהו. אי שואל לא הוי - שומר שכר נמי לא הוי! - אמר ליה: בהא מודינא לך, דהואיל ונהנה מהנה, בההוא הנאה דאי מיתרמי ליה זבינא דאית בה רווחא זבן בהו, הוי עלייהו שומר שכר. - איתיביה רב נחמן לרב הונא: המפקיד מעות אצל שולחני, אם צרוּרין - לא ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר. ואם מותרין - ישתמש בהן, לפיכך אם הוציא מעל הגזבר. ואי אמרת אפילו נאנסו, מאי איריא הוציא? אפילו לא הוציא נמי! - אמר ליה: הוא הדין אף על גב דלא הוציא, ואידי דתנא רישא הוציא, תנא סיפא נמי הוציא.

רמב"ם הלכות מעילה פרק ז הלכה י

הפקידן אצל שולחני או חנוני ולא היו חתומין ולא קשורין קשר משונה הואיל ויש לו רשות מן הדין להשתמש בהן אם הוציאו שניהן פטורין, בעל הפקדון פטור שהרי לא אמר לו השתמש בהן, והחנוני פטור מפני שאינן קשורין קשר משונה ולא חתומין וכאילו השתמש ברשות.

[י] ועל מה שכתב רבינו הפקידן אצל שולחני או חנווני וכו' שניהם פטורים וכו'. כתב הר"י קורקוס ז"ל בפרק המפקיד תניא המפקיד מעות אצל שולחני אם צרורים לא ישתמש בהם לפיכך אם הוציא לא מעל הגזבר מותרים ישתמש בהם לפיכך אם הוציא מעל הגזבר. ויש לתמוה על רבינו שכתב שניהם פטורים הפך ברייתא זו וליכא מאן דפליג עלה ותירץ שרבינו דחה ברייתא זו מהדין שכתב בפ"ו שאם קנה חפץ ונתן מעות הקדש ולא משך לא מעל והא התם עדיף ממפקיד ומותר הוא להוציאם ואעפ"כ לא מעל עד שימשוך כי אז נהנה בהם או בדבר שא"צ משיכה וכ"ש בזה שכיון שאין אנו מחייבין אותו עד שיוציא והוציא דוקא לר"נ דהלכתא כותיה שאינו חייב באונסין א"כ אתה בא לחייבו מטעם שליח לא מטעם נתינתו לו בידו וכיון שחידוש הוא שחידשה תורה במעילה אין לך בו אלא חידושו ולכך דוקא בשעשאו שליח בפירוש וא"ל להוציאן אבל שיעשה שליח מאלו לחייבו אין לנו. ומעתה סובר רבינו דמתני' דנתנה לבלן מעל דמוכח דוקא בלן אבל דבר הצריך משיכה לא מעל דהיתר תשמיש לא מייתי לידי מעילה וכן ההיא דנתנה לספר לא מעל כולהו פליגי על אותה ברייתא וסברי שאין מעילה אלא א"כ א"ל בפירוש עכ"ל: